

напредък с финансовите инструменти на ЕСИФ

Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони

Финансови инструменти

банката на ЕС

Финансовите инструменти, съфинансирани от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, са устойчив и ефективен начин за инвестиране в растежа и развитието на хора, бизнес и ресурси в секторите на селското и горското стопанство, както и на икономиката в селските райони. Те могат да подпомагат широк спектър от цели за развитие, в полза на широка група получатели, с потенциал средствата да бъдат многократно използвани за по-нататъшни инвестиции.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), който е финансов инструмент от втория Стълб на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз и един от Европейските структурни и инвестиционни фондове, цели заздравяването на селското и горското стопанство и най-общо селските райони в ЕС.

ЕЗФРСР разполага с общ бюджет от над 96 млрд. евро за периода 2014-2020 г. Тази помощ се предоставя за селското и горското стопанство и управлението на околната среда/природните ресурси, както и за устойчивото развитие на икономиката в селските райони.

ЕЗФРСР може да предоставя подкрепа чрез безвъзмездна финансова помощ (грантове), и във все повече случаи чрез финансови инструменти.

Нуждата от финансови инструменти, съфинансирани от ЕЗФРСР, нараства след 2007 г. и по-конкретно след финансовата и икономическа криза, която ограничи наличните средства за селските райони и за земеделието.

Финансови инструменти

- очаква се да бъдат възвърнати;
- револвиращи са, т.е. възвърнатите средства се използват отново в същата област;
- подходящи са за финансово жизнеспособни проекти, т.е. такива, които се очаква да генерират достатъчен приход или спестявания, за да изплатят обратно получената подкрепа;
- проектирани са да привличат съфинансиране от други източници, вкл. от частния сектор, за да се увеличи количеството налични средства особено в сектори/области с проблеми в достъпа до финансиране;
- могат да са под формата на кредити, гаранции или дялово участие;
- могат да подпомогнат финансовото предлагане, като допринесат за развитието на пазара;
- могат да се използват в допълнение с безвъзмездна помощ (грантове); и
- могат да бъдат управлявани от национални или регионални банки, международни организации, като Европейската инвестиционна банка или Европейския инвестиционен фонд, от финансови посредници и (само за заеми и гаранции) от управляващи органи.

През периода 2014-2020 г. при отчитане на преимуществата на финансовите инструменти, тяхното използване е разширено до **всички тематични цели** и се очаква използването им да се засили допълнително заради подобрените и по-гъвкави опции за приложение.

Финансови инструменти могат да се съфинансират от ЕЗФРСР, ако **подкрепят инвестиционните приоритети, описани в Програмите за развитие на селските райони (ПРСР) на ЕЗФРСР** на държавите-членки. Те могат да подкрепят множество мерки, покрити от ЕЗФРСР, при условие, че са насочени към запълване на **идентифициран пазарен пропуск**, т.е. области, в които банките не желаят да предоставят заеми и/или където частният сектор не иска да инвестира. Например, за нуждите на малки ферми или нов селскостопански бизнес без достатъчна кредитна история или с недостатъчни активи за обезпечение.

По този начин финансовите инструменти могат да допринесат за постигането на повечето от установените приоритети на ЕС за развитие на селските райони:

- насърчаване на трансфер на знания и иновации в земеделието, горското стопанство и селските райони;
- засилване на конкурентноспособността на всички видове селско стопанство и засилване жизнеността на фермите;
- подкрепа за организиране на хранителни вериги;
- подкрепа за ресурсна ефективност и преход към нисковъглеродна и устойчива на климатичните промени икономика в селското стопанство, хранително-вкусовия и горския сектори; и
- подкрепа за социална интеграция, намаляване на бедността и икономическо развитие на селските райони, с насоченост конкретно към създаване и развитие на малки предприятия, както и създаване на работни места.

Финансовите инструменти от ЕЗФРСР са **налични за всички потенциални получатели в селското и горското стопанство и в селските райони, които предприемат финансово жизнеспособни инвестиционни проекти.**

Може да се приложи **широк спектър от финансови инструменти, подкрепени от ЕЗФРСР.**

- **Кредити** за области без достъп до пазарно финансиране (например от банките) или с цел предоставяне на по-добри условия от наличните (например по-ниски лихви, по-дълги периоди на изплащане, или с по-благоприятни изисквания за обезпечаване). Например, могат да се предоставят кредити за подпомагане на фермери и техните семейства да разнообразят източниците си на доходи чрез развитие на дейности като селски туризъм или бизнес, свързан с храни, като ресторанти, предлагащи местни продукти, инвестиционна подкрепа за млади фермери или инвестиции в селско-стопанска техника, целящи повишаване на общата производителност и устойчивост на фермите.
- **Микрокредити** за хора, често без достъп до финансови услуги, обикновено предоставяни за кратък период и без или с малко обезпечение. Пример за това може да бъде предоставянето на кредити на фермери за закупуване на оборудване, да подобрят добавената стойност или качеството на реколтата, както и за проекти в рамките на общностно-ръководени местни стратегии за развитие.

- **Гаранции**, които се предоставят в уверение на заемодателите, че техният капитал ще бъде възстановен в случай, че получателят на заем изпадне в несъстоятелност. Например, това може да е от полза за предприятия, насочени към инвестиции в био-икономиката или в ресурсна ефективност, както и за фермери, които може да притежават необходимите умения и достъп до финансиране през банките, но да нямат необходимите гаранции или обезпечения за получаване на кредит.
- **Дялово участие**, при което се инвестира капитал в замяна на придобиване на пълна или частична собственост в дадена фирма; инвеститорът в дялово участие може да поеме частичен управленски контрол върху фирмата и може да участва в разпределянето на печалбите, както и да продава дялове на по-късен етап за постигане на по-висока печалба. Дяловото участие е най-подходящо за по-високо рискови компании и такива с потенциално по-бърз растеж, напр. за малки и средни предприятия, работещи в агрохранителния сектор, които изграждат/инвестират в нови технологии за преработка.

Финансовите инструменти могат да се предлагат също и в комбинация с безвъзмездна финансова помощ (грантове) и други форми на подкрепа. Често е необходимо да бъде подобрена инвестиционната готовност като предварително изискване за привличане на инвестиционни фондове. За тази цел ЕЗФРСР може да подпомогне чрез грантове предоставянето на консултантска и друга помощ.

Финансовите инструменти, съфинансирани от ЕЗФРСР, могат да допринесат за дългосрочното развитие и разнообразяване на сектора и за привличане на инвестиции в него чрез подкрепа на дейности в области, където нивата на инвестиции са били под оптималните и чрез разработването на жизнеспособни проекти, които да отворят нови пазарни възможности. Те могат да създадат и възможности за инвеститори и финансови посредници. Традиционно достъпът до пазарно финансиране е скъп и труден за фирмите от селскостопанския и горския сектор. В много държави-членки банките и другите финансови институции считат сектора за високорисков по отношение на предоставяне на и достъп до кредити. Въпреки това някои проекти могат да станат по-привлекателни благодарение на участието на финансови инструменти, подкрепени от обществеността, и свързаното с това споделяне на риска.

За повече информация

За информация относно развитието на селските райони:

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_bg.htm

За справочник за управляващите органи относно финансовите и инструменти по програмите на ЕСИФ:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

За информация относно методологията за предварителна оценка на финансови инструменти:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

За интернет страницата 'ФИ-компас', платформата за консултантски услуги относно финансовите инструменти на ЕСИФ:

<http://www.fi-compass.eu/>

За повече информация относно Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и другите Регламенти на Европейските структурни и инвестиционни фондове, включително регламенти за изпълнение и делегирани актове:

<http://enrd.ec.europa.eu/en/policy-in-action/cap-towards-2020/rdp-programming-2014-2020/policy-overview>

За информация относно Правилата за държавна помощ за земеделието и горското стопанство и в селските райони:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/index_en.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 "Financial Instruments and IFIs' Relations"
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg